

Handläggare

Emelie Steen
Nina Ström
Sigrun Andersdottir
Stephanie Kilander

Till

Socialnämnden
2019-04-16

Reviderade riktlinjer för bidrag till ideella föreningar

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner reviderade riktlinjer för bidrag till ideella föreningar.
2. Socialnämnden delegerar till ansvarig enhetschef på förvaltningen att besluta om justeringar i riktlinjerna som avser förtydliganden av innehållet.
3. Paragrafen justeras omedelbart

Lena Lundström Stoltz
Förvaltningschef

Lisa Cadenius
Tf. administrativ chef

Sammanfattning

Socialnämnden har i uppdrag att fördela bidrag till ideella föreningar, för att komplettera socialtjänstens egna och upphandlade verksamheter. Förvaltningens utredningar av bidragsansökningarna följer de riktlinjer som nämnden beslutar om. I samband med det senaste årets utredningar av föreningars ansökningar har det visat sig att nuvarande riktlinjer behöver förtydligas på en del punkter. Förvaltningen har tagit fram ett förslag till nya riktlinjer i syfte att förtydliga hanteringen för föreningarna och ta med uppdrag som framgår av nämndens budget.

Bakgrund

Organisations- och föreningsutskottet (OFU) beslutar om bidrag till ideella organisationer vid, normalt sett, fyra sammanträden under året. På mötet i december beslutas om verksamhetsbidrag för kommande år, ibland för två år. Vid övriga sammanträden under året fattas beslut om tidsbegränsade bidrag och eventuella kompletteringar till verksamhetsbidrag.

Förvaltningens utredningar av bidragsansökningarna sker idag utifrån ”Socialnämndens riktlinjer till bidrag till ideella föreningar” som beslutades om 16 maj 2017 med justeringar av socialförvaltningen 21 mars 2018. I det aktuella ärendet föreslår förvaltningen en uppdatering av riktlinjerna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen. Ärendet har behandlats i samverkan med de fackliga organisationerna 10 april 2019. Ärendet har behandlats i funktionshindersrådet 11 april 2019.

Ärendet

Socialnämnden har en samordnande och övergripande roll och ska bidra till utveckling av socialtjänsten i staden och medverka till att invånarna får likvärdiga och lika tillgängliga insatser oavsett var de bor i staden. Som ett led i detta har nämnden i uppdrag att fördela bidrag till ideella föreningar. Nämnden har i sin tur delegerat beslut om bidrag till ideella föreningar till sitt organisations- och föreningsutskott, nedan OFU.

Föreningarnas verksamheter utgör ett komplement till nämndens egna och upphandlade insatser. Verksamhetsbidrag ska enligt riktlinjerna ses som ett långsiktigt bidrag även om beslut tas inför varje nytt år eller i vissa fall för två år.

Bidrag ges till ett hundratal föreningar framförallt inom områdena hemlöshet, missbruk, kriminalitet, barn, unga och familj, funktionsnedsättning och våld i nära relationer.

I samband med det senaste årets utredningar av bidragsansökningar har det visat sig att nuvarande riktlinjer behöver förtydligas på en del punkter. Förvaltningen har tagit fram ett förslag till nya riktlinjer i syfte att förtydliga hanteringen för föreningarna och ta med uppdrag som framgår av nämndens budget.

Sammanfattning förslag till reviderade riktlinjer

Förslaget innehåller både ändringar i sak och förtydliganden av befintliga krav och villkor. Nedan framgår de större förändringar som föreslås.

Inledning

Under inledningen har förvaltningens uppdrag från budget att se över föreningsstödet lagts till, det vill säga följande skrivning:

Socialförvaltningen har i uppdrag att kontinuerligt se över föreningsstödet för att kunna svara mot nya målgrupper, förändrade behov, en rättvis fördelning mellan olika målgrupper samt socialtjänstens behov av kompletterande verksamheter.

Förutsättningar för att söka

Krav på föreningen

Kraven på föreningen gällande demokrati, jämställdhet, mångfald med mera har omformulerats och utvecklats. De två sista punkterna är nya med syfte att tydliggöra krav på delaktighet för medlemmar och brukare i föreningen. Även kravet på att föreningen aktivt ska motverka all form av diskriminering, mobbning, kränkande behandling och kriminell verksamhet är ny och tas med utifrån uppdrag i budget.

Ny lydelse

För att kunna söka bidrag ska föreningen:

- Ta ställning och verka för demokratin som samhällssystem, jämställdhet, mångfald och alla människors lika värde.
- Ta avstånd från våldsbejakande uttryck och åsikter.
- Inte samverka med, eller anlita, organisationer eller personer som uttrycker åsikter i strid med ovanstående två punkter.
- Verka för likabehandling och aktivt motverka all form av diskriminering, mobbning, kränkande behandling och kriminell verksamhet.
- Ha en demokratisk struktur där medlemmarna får komma till tals.
- Erbjudna brukare och deltagare möjlighet till inflytande över, och att lämna synpunkter på, verksamheten.

Under krav på föreningen föreslås vidare tillägg av följande punkt, för att säkra att beslutsfattare i föreningen inte missbrukar sin maktposition.

- Ha rutiner för att undvika jäv vid beslutsfattande. Föreningen ska följa bestämmelserna om jäv i lag (2018:672) om ekonomiska föreningar.

Tidigare lydelse

Föreningen ska ta ställning för demokratin som samhällssystem och verka för jämställdhet, mångfald, alla människors lika värde och likabehandling i verksamheten samt ta avstånd från våldsbejakande uttryck och åsikter. Företrädare för föreningen, till exempel styrelsemedlem, anställd eller volontär, som uttrycker åsikter i strid med ovanstående ska omgående av föreningen uppmanas lämna sitt uppdrag. Föreningen får heller inte samverka med, eller anlita, organisationer eller personer som uttrycker åsikter i strid med ovanstående.

Krav på verksamhetsområde

Under krav på verksamhetsområde framgår att bidrag kan sökas av föreningar med verksamhet som riktar sig till målgrupper som faller under socialtjänstens ansvarsområde. I nya riktlinjerna är det tillagt att det är socialtjänstens ansvarsområde som framgår av socialtjänstlagen och nämndens uppdrag i budget.

Under samma rubrik finns punkter som klargör vad verksamheten ska omfatta för att kunna erhålla bidrag. Punkten ”Verksamheten arbetar med att minska förtryck och våld i samhället, till exempel kvinno- och mansjourer” tagits bort. Skälet till detta är att kvinno- och mansjourer beviljas bidrag för sitt individstödande arbete vilket omfattas av första punkten i aktuellt avsnitt, om verksamheter för personer med behov av stöd och hjälp utifrån sin sociala, eller i övrigt utsatta situation. I riktlinjerna finns sedan tidigare inskrivet att bidrag inte får användas för intressepolitiskt arbete (rubrik Begränsningar) vilket krockar med att bidrag ska kunna sökas för förändringsarbete på samhällsnivå som inte är riktat direkt mot målgruppen.

Bidragstyper

Verksamhetsbidrag

Föreningar har möjlighet att ansöka om verksamhetsbidrag för två år i samma ansökan. Vad som krävs för att föreningen ska kunna beviljas bidrag för två år har utökats med förutsättningen att förvaltningen bedömer det som lämpligt. Förvaltningen kan bedöma det som olämpligt om till exempel bidragsbeloppet har ändrats, om

föreningen har haft en instabil ekonomi under de senaste fyra åren eller om förvaltningen ska genomföra en översyn av bidragen.

Tidsbegränsat bidrag

Tidsbegränsat bidrag kan medges för högst två år med möjlig förlängning till närmsta årsskifte för att kunna prövas för verksamhetsbidrag. I riktlinjerna är ett krav tillagt att det tidsbegränsade bidraget ska ha beviljats under en sammanhängande period. Anledningen är att förvaltningen vill undvika att en förening har långa uppehåll mellan de tidsbegränsade bidragen och därmed har verksamheten och föreningen inte gått att följa upp på samma sätt.

I de nya riktlinjerna är begreppet projekt borttaget. Det är ingen förändring i sak, begreppet tillförde inget avseende när en förening kan söka tidsbegränsat bidrag eller hur förvaltningen bedömer ansökan.

Villkor för bidragsmottagande

Revision

I nuvarande riktlinjer är det krav på att föreningen ska ha en auktoriserad eller godkänd revisor om föreningen får bidrag på 500 000 kronor eller mer. I nya riktlinjerna krävs att föreningen ska ha en auktoriserad eller godkänd revisor om minst två av följande kriterier är uppfyllda:

- Fler än tre anställda (i genomsnitt).
- Mer än 1,5 miljoner kronor i balansomslutning.
- Mer än 3 miljoner kronor i nettoomsättning.

Med ändringen ställs samma krav på auktoriserad revisor som gäller för aktiebolag.

Reviderad budget

När en förening får ett lägre bidrag än vad de sökte ska de komma in med en reviderad budget för att visa hur det behöver anpassa verksamheten efter det medgivna bidraget. I nya riktlinjerna föreslås att reviderad budget krävs om skillnaden mellan sökt och beviljat belopp är fem procent eller mer. I nuvarande riktlinjer krävs reviderad budget oavsett hur stor mellanskillnaden är.

Återbetalning av bidrag

Förvaltningen kan hålla inne, stoppa eller återkräva bidraget under vissa angivna förutsättningar, till exempel om föreningen inte följer riktlinjerna eller föreningen inte genomför planerad verksamhet. I riktlinjerna har följande situationer lagts till när detta kan ske:

- Företrädare för föreningen, till exempel styrelsemedlem, anställd eller volontär, uttrycker åsikter i strid med demokrati, jämställdhet, mångfald eller alla människors lika värde.
- Företrädare för föreningen ger uttryck för våldsbejakande åsikter eller idéer.
- Föreningen samverkar med, eller anlitar, organisationer eller personer som uttrycker åsikter i enlighet med föregående två punkter.
- Diskriminering, mobbning eller kränkande särbehandling förekommer i föreningen.
- Beslut har fattats i strid med bestämmelserna om jäv i lag (2018:672) om ekonomiska föreningar, 7 kap 23 och 34 §§.
- Föreningen inte följer lagar och föreskrifter.
- Företrädare för föreningen är dömd för brott som bedöms påverka dennes lämplighet att utföra sitt uppdrag inom föreningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stockholm har ett rikt föreningsliv med många ideella föreningar som är verksamma inom skilda områden. För en del av dessa är stadens bidragsgivning en mycket viktig förutsättning för att verksamheten ska kunna fortgå. Genom socialnämndens bidragsgivning stödjer nämnden flera verksamheter som ligger i linje med, och kompletterar, socialtjänstens uppdrag.

Socialförvaltningen har i uppdrag att kontinuerligt se över föreningsstödet för att kunna svara mot nya målgrupper, förändrade behov, en rättvis fördelning mellan olika målgrupper samt socialtjänstens behov av kompletterande verksamheter. I årets översyn av riktlinjerna har förvaltningen föreslagit nya krav samt ett par förtydliganden, tillägg och ändringar. Förslagen ska tydliggöra för föreningar och invånare vad bidraget ska användas till och vilka krav som gäller för att ta emot bidraget.

Efter att socialnämnden har beslutat om riktlinjerna kommer förvaltningen att anpassa blanketterna efter de nya riktlinjerna. Både riktlinjerna och blanketterna kommer att skickas ut till samtliga organisationer som har bidrag från nämnden. Riktlinjerna

kommer också att publiceras på stadens hemsida. Föreningarna kommer att bjudas in till informationsmöten i maj där tillfälle ges att ställa frågor.

Bilagor

1. Socialnämndens riktlinjer för bidrag till ideella organisationer